

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

**BILDANDE AV NATURRESERVATET ÖSJÖBOL I UPPVIDINGE
KOMMUN**

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Ösjöbol som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som utmärks i fält med bifogad karta (bilaga 1) som underlag, med de eventuella mindre justeringar som förrättningsmannen finner nödvändiga vid utmärkningen.

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Skogsstyrelsen Kronobergs Östra distrikt till förvaltare av reservatet.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet Ösjöbol är att bevara och restaurera ett område med skog-, myr-, och sjömosaik där andelen tall är hög och inslaget av björk på vissa ställen är stort.

Skogens utveckling ska i huvudsak formas genom naturliga processer eller med skötselåtgärder som efterliknar dessa. Områdets barrblandskogar med ett stort inslag av tall och lövträd ska bevaras. Skogen ska vara naturskogsartad. Fastmarksskogen ska bestå av blåbärstallskog.

Områdets biologiska mångfald ska bevaras och öka då mängden multnande ved, gamla grova träd, andelen tall och löv och mängden bränd ved ökar.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet är dessutom att vårda vissa kulturhistoriska spår.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
Anmärkning:
Underhåll av befintlig väg får ske.
4. ta bort eller skada kulturlämning
5. uppföra byggnad eller anläggning
Anmärkning:
Förvaltaren kan ge tillstånd till jaktorn på lämplig plats och om behov finns.
6. anlägga mast, vindkraftverk, luft- eller markledning
Anmärkning:
Underhåll eller ersättning av befintlig anläggning på samma plats och av motsvarande kapacitet får ske.
7. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
Anmärkning:
Förvaltaren kan ge tillstånd till att ta upp och underhålla siktgata för jaktens behov på lämplig plats och om behov finns.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

8. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar
Anmärkning:
Vindfälle eller döda grenar som hamnar olämpligt får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.
9. sprida bekämpningsmedel, gödsel eller kalk
10. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
11. upplåta mark för militär övning, motortävling, skyttetävling eller träning härför
12. utan förvaltarens tillstånd utfodra vilt eller anlägga åtel
13. anlägga eller bedriva fiskodling
14. jaga skogshöns.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet utan ytterligare ersättning

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att de skötselåtgärder vidtas inom reservatet som framgår av fastställd skötselplan
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av till exempel parkeringsplats, strövstig och rastplats
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren.

I första hand ska fastighetsägaren erbjudas att utföra skötselåtgärder. Åtgärder ska då genomföras i samråd med förvaltaren. Om fastighetsägaren inte själv vill eller inte har möjlighet att utföra åtgärder är det förvaltaren som ansvarar för att skötselåtgärder enligt fastställd skötselplan utförs.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området (gäller allmänheten)

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla på berghällar och block
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp ris, örter, svampar, mossor och lavar annat än plockning av enstaka exemplar. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på väg och iordningställd parkeringsplats
5. sätta upp tavla, skylt, affisch, orienteringskontroll eller att snitsla spår utan tillstånd från förvaltaren
6. bedriva tävlings-, övnings-, lägerverksamhet eller liknande utan tillstånd från förvaltaren
7. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

Från föreskrifterna under C undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling och i ortstidning. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Ösjöbol	
RegDOS-Id:	2014570	
Kommun:	Uppvidinge	
Församling:	Åseda	
Läge:	Ca 5,5 km VNV om Åseda	
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar	
Areal:	Totalt: 68 ha	Land: 64 ha Vatten: 4 ha
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i> Ösjöbol 1:14	<i>Markägarkategori</i> Sveaskog
Servitut:	Rättigheter: Kraftledning 07-IM1-58/1288.1 Kraftledning 07-IM1-57/175.1	

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Ösjöbol är en mycket fin skogs-, myr- och sjömosaik. I reservatet finns två nyckelbiotoper och större delen av arealen betraktas som mycket värdefull. Området uppvisar ett flertal miljöer som tallmossar av skvattramtyp, sumpskog med både tall, gran och björk, några öar med gammal tall (150-200 år), kärrsumpskog med rik flora av orkidéer (mossnycklar), vidsträckta gungflyn, små gölar samt delar av sjöarna Ösjön och Norrsjön. I ytterkanterna finns yngre och medelålders tallskog som behövs som utvecklingsmark. Området hyser en god stam av skogsfågel, både tjäder och orre. Trana häckar. Lärkfalk uppträder under häckningstid och blå kärrhök (VU) under flyttningen. Öster om Ösjön, i anslutning till odlingslandskapet i Ösjöbol, finns ett bestånd av

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

asp och ett antal grova askar samt en kulturlämning i form av en bytomt.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området uppmärksammades i inventeringen av skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar (den s.k. SNUS-inventeringen) som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2002-2003. Området har även uppmärksammats i den s.k. nyckelbiotopsinventeringen som genomfördes av Skogsstyrelsen. Området uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogs-kriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 22 områden i Kronobergs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, NV rapport 5339 och 5340.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Avtalet ingicks med bl.a. följande villkor:

- Inriktningen av skydd och skötsel för naturreservaten är att naturskogarnas biologiska värden som naturliga ekosystem samt värden för friluftsliv och naturupplevelser ska bevaras och utvecklas samt att skogsbruk och andra verksamheter som kan skada naturvärdena inte ska ske.
- Naturreservaten ska i skötselkrävande naturreservat utformas så att virke eller avverkningsrester som genererats av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren.
- Jakt, och i förekommande fall fiske, ska kunna bedrivas i samma omfattning som idag och med den hänsyn som är bruklig i naturreservat utan särskilda jaktbestämmelser. Om det behövs för att uppnå angelägna bevarandemål kan bestämmelser som rör jakt införas för enskilda naturreservat efter särskilt samråd mellan berörd länsstyrelse och Sveaskog.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

- Den statliga naturvården tar finansiellt och formellt ansvar för förvaltningen av naturreservaten.
- Sveaskog erbjuder sig att mot marknadsmässig ersättning utföra naturvårdande skötselåtgärder i enlighet med av berörd länsstyrelse fastställd skötselplan.

Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Sakägare inom området har förelagts att inkomma med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget. Följande yttranden har inkommit:

E.ON Elnät Sverige AB förutsätter att regionnätledningen, 130 kV Myresjö-Sävsjöström, som gränsar till naturreservatet, får bibehållas och skötas enligt starkströmsföreskrifter och branschvisningar. Under förutsättning att befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner ej försvåras samt att de inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet har E.ON inget att erinra mot bildandet av naturreservatet.

Fiskeriverket anser att det vore lämpligt att vattenmiljöerna i sin helhet omfattades av det föreslagna områdesskyddet och att avgränsningen av det skyddade området innefattar allt ytvatten i området. Detta mot bakgrund av att berörda vattenområden utgör källflöden till den riksintressanta Mörrumsån och att syftet med reservatet är att bevara en värdefull och mångformig sjömosaik.

Karlsson, Jan-Erik och Lena, Ösjöbol, Norregård anser att den föreslagna parkeringsplatsen mitt i reservatet istället flyttas till den västra delen av reservatet – där kraftledningen korsar grusvägen.

Naturvårdsverket anser att syftet måste preciseras med avseende på lämplig skötsel. I första hand ser Naturvårdsverket att naturvårds-

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

bränning kan komma i fråga, vilket bör utredas närmare. Vidare menar de att detaljerade mål med avseende på multnande ved ska undvikas. Avverkning av träd ska begränsas till områden med låga naturvärden eller till områden där befintliga naturvärden är tydligt hävdrelaterade. Naturvårdsverket anser vidare att 7 kap 4 § miljöbalken inte ger specifikt utrymme för skydd av kulturmiljöer på det sätt som föreslås. De menar också att förslaget till beslut och skötselplan behöver preciseras och ytterligare samråd i ärendet behövs.

Sabelstierna Gun-Britt, Ösjöbol, Norregård anser bland annat att det är viktigt att eventuella skadeinsekter hålls under kontroll och att eventuella skador på den intilliggande skogen ersätts, att ersättning utgår för eventuella skador på intilliggande fastigheter vid naturvårdsbränning samt att ersättning utgår för oönskad inväxt av träd, buskar och annan växtlighet från reservatet till omkringliggande mark. Gun-Britt Sabelstierna uttrycker även sin oro för att en igenläggning av diken kan komma att påverka omkringliggande mark och därmed sänka skogens produktivitet.

Skogsstyrelsen tillstryker bildandet av naturreservatet Ösjöbol men menar bland annat att multnande ved av även tall och löv behöver skapas, att ambitionsnivån i skötselplanen är för hög vad gäller att hålla myrmarker öppna, att målen vid naturvårdsbränning bör anges tydligare och att parkeringsplatsen bör flyttas till den västra delen av reservatet – där kraftledningen korsar grusvägen.

Smålands museum tillstyrker genom landsantikvarien förslaget.

Sveaskog accepterar inte Länsstyrelsens föreskrift om förbud mot jakt på fågel inom reservatet eller andra restriktioner för den jakt som idag bedrivs och hänvisar till avtalet mellan Sveaskog och Länsstyrelsen där det står att "jakt ska kunna bedrivas i samma omfattning som idag och med den hänsyn som är bruklig i naturreservat utan särskilda jaktbestämmelser". I övrigt har Sveaskog inget att erinra mot förslaget att bilda naturreservatet Ösjöbol utan ser fram emot gott samarbete kring naturvärdena i reservatet.

Sveriges geologiska undersökning, SGU tillstryker bildandet av naturreservatet Ösjöbol men menar att beskrivningen av geologin är för

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

kortfattad, att referenser till de geologiska uppgifterna saknas och att en geologisk karta bör bifogas beslutet.

Uppvidinge kommuns kommunstyrelse tillstyrker bildandet av naturreservatet Ösjöbol men uppmanar Länsstyrelsen att prioritera de resurser som krävs för de åtgärder som planeras då de menar att skötselplanen är mycket omfattningsrik och detaljerad med hög ambitionsnivå i förhållande till anvisad tid.

Särskilt samråd har skett med Sveaskog angående jakten och ytterligare samråd har skett med Naturvårdsverket angående brand och åtgärder inom områden med lägre naturvärden.

MOTIVERING

Ösjöbol är ett mycket omväxlande område med skog, myr och sjö som i nordöst ansluter till odlingslandskap. Området ligger i den södra delen av ett stråk av våtmarker som stäcker sig i nord-sydlig riktning och som har stora biologiska och landskapsmässiga värden.

Skogen i reservatet domineras av tall med riklig förekomst av gamla grovgreniga tallar med platta kronor och förekomsten av multnande ved är god. Den varierade strukturen och de relativt orörda skogarna gör att området har stora naturvärden samt en stor betydelse för den biologiska mångfalden. Diversiteten ger bl.a. goda förutsättningar för ett rikt fågelliv med exempelvis tjäder, orre, trana, lärkfalk och blå kärrhök (VU).

Området ingår i ett nät av områden i östra delarna av länet där Länsstyrelsen anser att det finns störst anledning att skydda barrskogsobjekt, varav en del bör brännas. Hur och var bränningen slutligen genomförs kommer att arbetas fram i den bränningsplan som håller på att tas fram.

För att bevara och utveckla naturvärdena bör området så långt som möjligt bevaras orört med undantag för åtgärder i syfte att gynna den biologiska mångfalden och för att främja friluftslivet. Åtgärder såsom igenläggning av diken, öppethållande av myrar och småkärr genom röjning, värnande av grova träd och begränsning av graninslaget är skötselåtgärder som kommer att ske i områden med låga naturvärden

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

där grankulturer förekommer och där det finns möjlighet att skapa halvöppna skogsmiljöer och våtmarker.

Enligt Allmänna råd till 7 kap. 4 och 9 §§ MB anges att naturreservatsformen kan tillämpas för att bevara såväl natur- som kulturmiljövärden. Inom området förekommer kulturlämningar med bevarandemål i form av att bevara och synliggöra lämningarna vilket är förenligt med de allmänna råden. Skrivelsen i syftet kan därför kvarstå som ett stöd för målskrivningarna i skötselplanen.

Inom området förekommer tjäder och orre. Arterna är inte rödlistade men ses ändå som hänsynskrävande arter som missgynnas av skogsbruk med grankulturer och brist på halvöppna skogsmiljöer och våtmarker. Länsstyrelsen ser i länet som helhet som ett viktigt bevarandemål i naturreservat att särskilt värna spelplatser och uppväxtmiljöer för dessa arter. På platser där kostsamma insatser görs av staten bedöms det också motiverat att inte tillåta jakt på dessa arter.

Området är med sina naturvärden värdefullt för friluftslivet och är genom sin flackhet relativt lättframkomligt.

De särskilda naturvärdena kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Ösjöbol ligger inom riksintresse för vattenområden enligt 4 kap 6 § MB då det ligger inom Mörrumsåns avrinningsområde. Inom sådana områden får vattenkraftverk, vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte utföras. Reservatsbildningen medför inte någon ytterligare exploatering som kan komma att påverka vattendraget negativt. Möjligtvis kan diken komma att läggas igen men detta bedöms bara vara positivt för Mörrumsån som helhet. Att hela Norrsjön och Ösjön inte innefattas av reservatet beror på befintliga fastigheters utbredning.

Om det blir aktuellt att lägga igen diken kommer en hydrologisk undersökning genomföras för att bl.a. utreda effekterna av igenläggningar. Hänsyn kommer att tas för att skydda omkringliggande mark från påverkan.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

Ösjöbol ligger även inom riksintresse för energiproduktion (vindkraft). Områden som är av riksintresse för energiproduktion ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 8 § MB skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utnyttjandet av dem. Länsstyrelsen bedömer att skydd inte påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av vindkraft inom riksintresset som helhet.

Området har erhållit klass 2 både i länets naturvårdsprogram (där 3 är det lägsta värdet) och i våtmarksinventeringen (där 4 är det lägsta värdet).

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om skötselmålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

I översiktsplanen för Uppvidinge kommun anges att kommunen tar ställning till nya naturreservat i den takt som de presenteras. Reservatsbeslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Insamling av djur, plockning av växter (annat än enstaka exemplar samt bär och svamp för husbehov) och åverkan på levande eller döda träd är inte tillåtet eftersom det kan hota de biologiska värdena i området.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken mm, att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i tidningarna Smålandsposten, Vetlandaposten och Växjöbladet/Kronobergaren. Delgivningen ska anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom den tiden införts i ovan nämnda tidning/ar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 9 oktober 2009, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- Hänvisning till detta beslut, dnr 511-1009-09
- Vad som ska ändras
- Namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- Eventuella handlingar som stöder överklagandet.

BESLUT

Datum
2009-09-08

Ärendenummer
511-1009-09

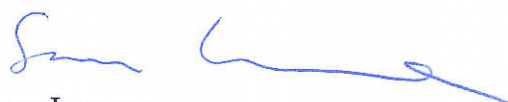
UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av Landshövdingen Kristina Alsér.

Naturvårdshandläggare Åsa Rehdell har handlagt ärendet och naturvårdshandläggare Sara Lamme har varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även länsrådet Lennart Johansson, miljövårdsdirektören Carl-Philip Jönsson, funktionsansvarige för naturvård Elisabet Ardö, chefsjuristen Lena Stjernqvist samt länsantikvarien Heidi Vassi deltagit.

Kristina Alsér

Sara Lamme

Delgivningssätt

Beslutet ska kungöras i länets författningssamlingar samt i ortstidning.

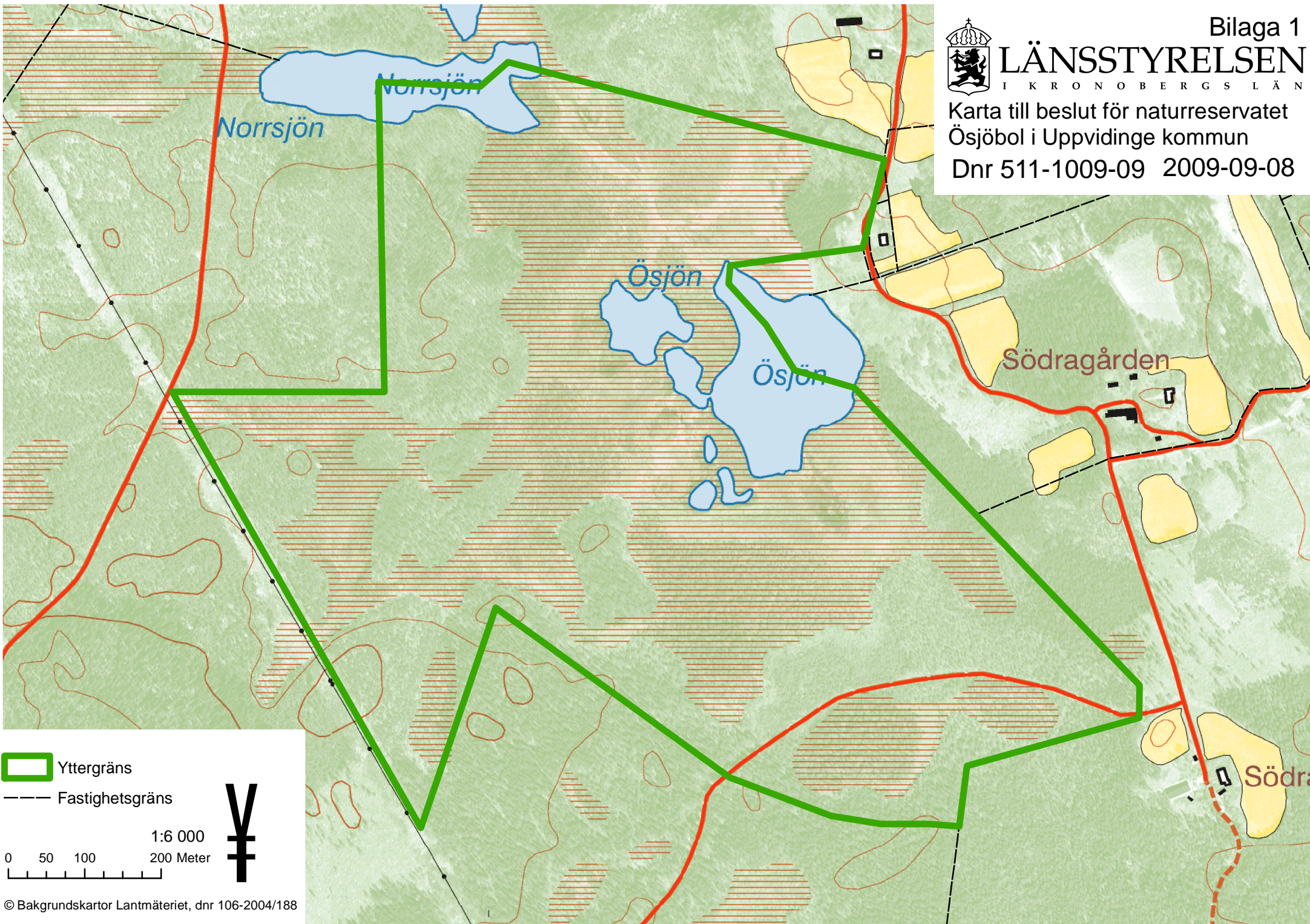
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive karta
3. Sakägarförteckning
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

Karta till beslut för naturreservatet
Ösjöbol i Uppvidinge kommun
Dnr 511-1009-09 2009-09-08

 Yttergräns
 Fastighetsgräns

1:6 000
0 50 100 200 Meter

